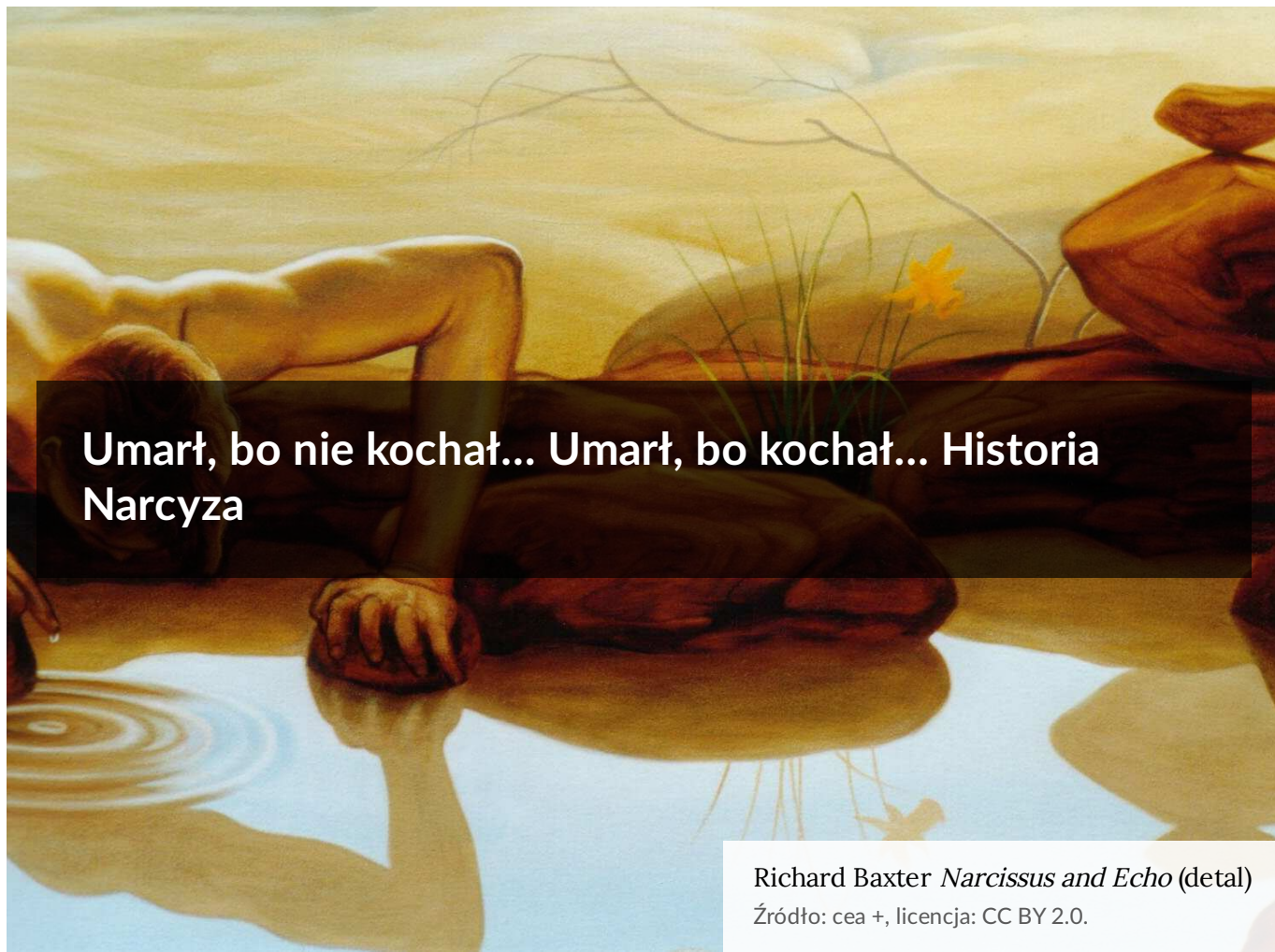

Umarł, bo nie kochał... Umarł, bo kochał... Historia Narcyza

Bibliografia:

- Źródło: Jan Parandowski, *Mitologia. Wierzenia i podania Greków i Rzymian*, Londyn 1992, s. 134.
- Źródło: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Narcyz*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Warszawa 1985, s. 47.
- Źródło: Paulo Coelho, *Alchemik*, tłum. Andrzej Kowalski, Basia Stępień, Warszawa 1995, s. 6–7.
- Źródło: Owidiusz, *Narcyz i Echo*, [w:] *Przemiany, Księga III*, tłum. Bruno Kiciński, wybór Jerzy Krókowski, Wrocław 1953, s. 57–63.
- Źródło: Michał Głowiński, *Narcyz i jego odbicia*, [w:] tegoż, *Mity przebrane*, Kraków 1994, s. 59–60.
- Źródło: Kazimierz Pospiszył, *Narcyzm – drogi i bezdroża miłości własnej*, Warszawa 1995, s. 5.
- Źródło: Andrzej Szczeklik, *Katharsis. O uzdrowicielskiej mocy natury i sztuki*, Kraków 2004, s. 147–148.

Umarł, bo nie kochał... Umarł, bo kochał... Historia Narcyza

Richard Baxter *Narcissus and Echo* (detal)

Źródło: cea +, licencja: CC BY 2.0.

Miłość to jeden z głównych tematów literatury i sztuki. Miłość mężczyzny do kobiety (i odwrotnie), miłość rodziców do dziecka (i odwrotnie), miłość człowieka do Boga (i – według niektórych – odwrotnie), miłość człowieka do zwierzęcia (i – według niektórych – odwrotnie). Wreszcie – miłość do samego siebie... O tych relacjach opowiadają między innymi mity. Bohaterem jednego z nich jest Narcyz.

Już wiesz

Poszukaj fotografii trzech kwiatów: narcyza, hiacynta oraz irysa. Opisz wygląd tych kwiatów.

Mity o Narcyzie

Mit o Narcyzie występuje w kilku podstawowych wersjach. Najpopularniejszą z nich streścił w *Mitologii* Jan Parandowski.

Kim był Narcyz?

” Jan Parandowski

Mitologia. Wierzenia i podania Greków i Rzymian

Żył kiedyś młodzieniec imieniem Narcyz. Wszystkie nimfy go znały, bo wciąż przesiadywał w lasach i górach. A był tak piękny, że wszystkie się w nim kochały. Ale on nawet nie obejrzał się na żadną. Kochał tylko łowy i nie chciał słyszeć o innej miłości. Gdy jednak raz nachylił się nad strumieniem, by napić się wody, ujrzał w czystej toni własne odbicie. Zdumiał się nad swą pięknością i z owego zdumienia zrodziła się najniezwyklejsza miłość. Narcyz zakochał się sam w sobie. O całym świecie zapomniał, wpatrzony w zwierciadło wodne. W końcu umarł z próżnej tęsknoty, a gdy go złożono w ziemi, na grobie wyrósł kwiat o białych płatkach i złotym sercu, który nazwano – narcyzem.

Źródło: Jan Parandowski, *Mitologia. Wierzenia i podania Greków i Rzymian*, Londyn 1992, s. 134.

Ciekawostka

Imię Narcyz należy do grupy greckich słów o wspólnym rdzeniu 'narko', który oznacza: zesztywnienie, stwardnienie, sparaliżowanie, przerażenie, a także zahipnotyzowanie. Z tego samego źródłosłowu wywodzą się wyrazy 'narkotyk', 'narkomania' itp.

Narcyz

Źródło: Michelangelo Merisi da Caravaggio, *Narcyz*, 1594, olej na płótnie, Galleria Nazionale d'Arte Antica, domena publiczna.

Polecenie 1

Po obejrzeniu obrazu wyjaśnij, czy – twoim zdaniem – wygląd Narcyza, którego namalował wybitny włoski malarz epoki baroku [Carravaggio](#), odpowiada wyglądowi greckiego boga. Odpowiedź uzasadnij.

Narcyz i nimfa Echo

” Owidiusz

Narcyz i Echo

[Wróż](#) po [aońskich](#) miastach niemyłne wyrocznie
Spragnionemu ludowi wydawał niezwłocznie.

[Liriopa](#), gdy ją doszła tego wieszczka sława,

Przybywa, dociec syna przyszłości ciekawa.

[...]

Wieszcz, spytany, czy Narcyz szczęśliwych lat dozna,

Odpowiedział: – 'Jeżeli sam siebie nie pozna'.

[...]

Jedna wiosna do wiosen piętnastu dodana

Powab niezrównanego rozwija młodziana.

Łączył w sobie i dziecka, i młodzieńca wdzięki.

Niejedna już dziewczyna chciała jego ręki,

Lecz zimny był na miłość, głuchy na westchnienia.

Raz, gdy w sieć płochliwego nagał jelenia,

Głos oddająca nimfa ujrzała go w tłumie,

[...]

Echo nie czczym odgłosem, była jeszcze ciałem,

Choć szczupły dar mówienia stał się jej udziałem,

Bo tylko słów ostatki mogła z ust wyronić.

[...] Widzi, jak Narcyz w dzikie zapuszcza się knieje:

W ślad jego postępuje i skrycie goreje.

[...]

Ileż to razy chciała czynić mu wyznania

I słodkie łączyć prośby! Lecz natura wzbrania.

Więc to czyni, co może. W gęstwinie schowana

Czeka, aby powtórzyć wyrazy młodziana.

Narcyz, zbłąkany w lesie, złudzony szelestem:

– 'Tu jestem' – rzekł do swoich. Echo na to: – 'Jestem'.

– 'Przyjdź!' – mówi Narcyz. Słucha i patrzy dokoła,

Dziwiąc się, że go wzywa ten, kogo on woła.

[...]

– 'Tu się zejdzmy!' – zawołał. Nigdy chętniej słowa

Nie powtórzyła, jak to, zachwycona Echo

I ufna słowom własnym wybiega z uciechą,

Pewna, że jej udręczeń koniec jest już bliski.

– 'Śmierć raczej – krzyknie Narcyz – niż twoje uściski!

Nigdy cię nie pokocham'. – 'Kocham' – nieszczęśliwa

Tym jednym jeszcze tylko słówkiem się odzywa.

Wzgardzona, w las ucieka, twarz spłonioną kryje.

[...]

Bez końca łązy ją niszczą, wycieńczają żale.

W ulotne cząstki ciało rozdziela się całe,

Głos pozostał, a kości zmieniły się w skałę.

Duch jej błąka się dotąd po górach i w lesie,

Dotąd koniec pytania w odpowiedzi niesie.

Wszystkie nimfy podobnej doświadczyły wzgardy,

Tak był nadobny Narcyz z swej piękności hardy.

Więc jedna z pogardzonych ręce w górę wznosi

I bogów o tę karę na dumnego prosi:

– 'O, niechże sam pokocha, nie kochan wzajemnie!'

Prośbę [Panna ramnuszka](#) słyszy niedaremnie.

Świeża była krynica, pełna czystej wody,

Nie znały jej po górach pasące się trzody;

[...]

Polowaniem znużony, Narcyz przy tym zdroju

Szuka w upał spoczynku, chłodu i napoju.

[...]

Pijąc, własnej piękności odbiciem się ludzi,
Kocha obraz bez ciała, w czczym się kocha cieniu.

[...]

Widząc w wodnym zwierciadle cel swych życzeń bliski,
Czcze tylko zimnej wodzie przesyła uściski.
Nie pojmuje, co widzi, lecz widok go wzrusza,
Czarowną oczu złudą zapala się dusza.

[...]

Próżno głód go odrywał, próżno sen go wołał;

[...]

Przez własne swoje wdzięki ginie w próżnej męce.
Wstał wreszcie i tak mówiąc wzniósł ku niebu ręce:
– 'O lasy, których nieraz przyjacielskie cienie Pożądane kochankom
dawały schronienie!

Wy, które czas od wieków w nowy liść osłania,
Czy widziałyście kogoś, kto tak schnął z kochania?

[...]

I wiem, że mam wzajemność, bo skoro ku wodzie
Zbliżę się, i on także schyla swoją głowę.
Już mniemam, że uścisknę usta koralowe,
Lecz woda nas odgradza. Duszo mojej duszy!
Wyjdź z tej przeklętej wody! Niech cię głos mój wzruszy.

[...]

Poznaję, że to złuda. O, żądze szalone,
O, męki! Sam ku sobie żywym ogniem płonę.
Cóż czynić? Kogóż będę, o cóż będę zebrał?
Losie! Dając mi wiele, wszystkoś mi odebrał.
[...]

Nie żał mi życia. Ziemia męki me pokryje.
Nawet mnie mej miłości przedmiot nie przeżyje.
Obu nam jedną duszę jedna wydrze chwila'.
[...]

To wyrzekłszy drze szaty z nadmiaru cierpienia
I bijąc w białe piersi, krwią je zarumienia.
[...]

Zaledwie w wód zwierciadle pierś krwawą zobaczy
Nieszczęsny Narcyz, strasznej ulega rozpacz.
[...]

Trawi go ogień skryty, stracił powab zwykły,
I z bielszej nad śnieg twarzy wszystkie róże znikły,
Znikła czerstwość i siła, i piękność wspaniała,
Którą wszyscy cenili, Echo ubóstwiała.
I choć jej Narcyz życia odebrał nadzieję,
Przecież Echo nad jego nieszczęściem boleje.
Ilekcć nad okropnym użalał się losem,
Echo żał jego swoim dzieliła odgłosem;
Łkania jego powtarza i jęki oddaje.
Gdy Narcyz raz ostatni nad krynicą staje
– 'Żegnam cię – rzekł – daremnie kochany młodzianie!'

I Echo mu toż samo daje pożegnanie.
Tak skończył boski Narcyz. Żałość w grób go tłoczy
I wielbiące twarz własną śmierć zamyka oczy.
[...]

Płaczą po nim [najady](#), bratu święcąc włosy,
Płaczą [driady](#); Echo powtarza ich głosy.
Niosą urnę, pochodnie, wznoszą stos wysoki,
By ostatnią posługą uczcić jego zwłoki.
Ale już ich nie było. W tym miejscu spod ziemi
Wyrósł kwiat złoty, liśćmi uwieńczon białymi.

Źródło: Owidiusz, *Narcyz i Echo*, [w:] *Przemiany, Księga III*, tłum. Bruno Kiciński, wybór Jerzy Krókowski, Wrocław 1953, s. 57–63.

Po przeczytaniu fragmentów utworu Owidiusza wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 1

Wyjaśnij, od kogo i jaką przepowiednię o przyszłości swojego syna otrzymała matka Narcyza.

Ćwiczenie 2

Zaznacz prawdziwe stwierdzenia.

☐ Nimfa Echo w ogóle nie potrafiła mówić.

☐ Zakochany Narcyz nie jadł i nie pił.

☐ Narcyz w rozpaczy ranił sobie pierś.

☐ Narcyza ukarała bogini Nemezis.

☐ Narcyz do śmierci zachował urodę.

☐ Nimfa Echo poprosiła o karę dla Narcyza.

☐ Narcyz poznał Echo jako szesnastolatek.

☐ Nimfa Echo cieszyła się z kary Narcyza.

☐ Narcyz był synem nimfy.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Podaj imię bogini, która spełniła prośbę nimfy.

Ćwiczenie 4

Spośród podanych poniżej słów uzupełnij luki w opowieści o nimfie Echo.

Nimfa Echo pokochała Narcyza, gdy miała jeszcze . Nie potrafiła mówić, tylko powtarzała . Nieszczęśliwa, nieodwzajemniona miłość sprawiła, że jej ciało . Pozostał po niej , blłąkający się po lesie, i , który głosy . Mimo to nimfa ubolewała nad losem ukaranego młodziana - gdy on , z nim.

duszę

zamieniło się w skałę

innych

rozpaczał

rozpadło się na ulotne cząstki

duch

to, co mówią inni

narzekał

ostatnie słowa innych

wypowiadał

ciało

powtarzał

płakała

głos

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Wymień postaci, które opłakiwały Narcyza po jego śmierci.

Ćwiczenie 6

Podane zdania, odnoszące się do przenośnej interpretacji mitu, ułóż we właściwej kolejności – tak, aby zdania tworzyły spójną wypowiedź.

Wreszcie postać Narcyza uświadamia nam, że kierowanie się miłością własną, nigdy nie przyniesie nam szczęścia.

Historia nimfy Echo pokazuje, że nieodwzajemniona miłość jest źródłem wielkiego cierpienia i może doprowadzić do śmierci.

Dodać należy, że mit ów tłumaczył, jak powstało zjawisko echa.

Po wtóre, miłość jest ślepa, kochamy nawet tych, którzy nie zasługują na nią.

Prawdziwa miłość jest wtedy, gdy nie patrzymy na siebie - tylko na drugą osobę i potrafimy zapomnieć o swoim „ja”.

Starożytni poprzez mit o Narcyzie ukazali wiele prawd o miłości.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Wyjaśnij znaczenie metafory 'Lecz zimny był na miłość, głuchy na westchnienia', charakteryzującej Narcyza.

Ćwiczenie 8

Określ ton wypowiedzi Narcyza w przytoczonych poniżej fragmentach. Wskaż cytaty i środki stylistyczne, które potwierdzają ten ton. Wskaż, jaką funkcję pełnią wskazane środki.

” Owidiusz

Narcyz i Echo

O lasy, których nieraz przyjacielskie cienie

Pożądane kochankom dawały schronienie!

Wy, które czas od wieków w nowy liść osłania,

Czy widziałyście kogoś, kto tak schnął z kochania?

[...]

I wiem, że mam wzajemność, bo skoro ku wodzie

Zbliżę się, i on także schyla swoją głowę.

Już mniemam, że uścisknę usta koralowe,

Lecz woda nas odgradza. Duszo mojej duszy!

Wyjdź z tej przeklętej wody! Niech cię głos mój wzruszy.

[...]

Poznaję, że to złuda. O, żądze szalone,

O, męki! Sam ku sobie żywym ogniem płonę.

Cóż czynić? Kogóż będę, o cóż będę żebrał?

Losie! Dając mi wiele, wszystkoś mi odebrał.

Źródło: Owidiusz, *Narcyz i Echo*, [w:] *Przemiany, Księga III*, tłum. Bruno Kiciński, wybór Jerzy Krókowski, Wrocław 1953, s. 57–63.

Ćwiczenie 9

Wymień przynajmniej trzy różnice między mitem o Narcyzie w ujęciu Jana Parandowskiego i Owidiusza.

Ćwiczenie 10

Znajdź we fragmencie *Przemian* Owidiusza opis kwiatu i sprawdź, czy odpowiada on wyglądowi tej rośliny na poniższej fotografii.

Narcyz

Źródło: Der Messer, licencja: CC BY-SA 3.0.

Francuski malarz Nicolas Poussin [czyt. Nikola Pusę] przedstawił na prezentowanym obrazie więcej niż dwie tytułowe postacie.

Źródło: Nicolas Poussin, *Narcyz i Echo*, Gemäldegalerie Alte Meister Drezno, domena publiczna.

Ćwiczenie 11

Po obejrzeniu obrazu [Nicolasa Poussina](#) wskaż na nim nimfę Echo.

Jak rozumieć historię Narcyza?

” Michał Głowiński

Narcyz i jego odbicia

Owidiusz [...] opowiadał o Narcyzie w sposób dwojaki. Z zewnątrz, tak jak opowiada się o bohaterze mitycznym, który żył dawniej i daleko, w świecie niebędącym już światem opowiadającego, choć należy do jego rzeczywistości mentalnej; o bohaterze, którego historia jest już zamknięta i znana. Ale opowiadał także od wewnątrz. Narcyz jest tu rzeczywistym bohaterem dramatu, przeżywa swoją sytuację i chce ją

poznać [...]. Tak kształtowany Narcyz mógł być bohaterem pouczającej powiastki, mówiącej, do czego prowadzi bezkrytyczne zapatrzenie się w siebie, ale mógł być także bohaterem tragicznym, dociekającym istoty swojego losu, zmagającym się z przeznaczeniem; mógł być zarówno pięknym głuptaskiem, który niczego poza sobą nie jest w stanie zobaczyć, jak i bohaterem, którego zasadniczą pasją jest poznanie, przede wszystkim – poznanie siebie samego. I w istocie był tym wszystkim, gdyż rzymski poeta podał nie tylko główny temat, ale także jakby sugerował rozmaite jego przekształcenia. [...]

Wielkość pierwowzoru Owidiusza polega na tym jeszcze, że jest to tekst szczególnie zagęszczony, że pojawiają się w nim wątki nasuwające interpretację symboliczną – o różnym charakterze.

[...] Narcyz stał się określeniem pewnego typu stosunku człowieka do własnego 'ja'.

Źródło: Michał Głowiński, *Narcyz i jego odbicia*, [w:] tegoż, *Mity przebrane*, Kraków 1994, s. 59–60.

Po przeczytaniu fragmentu tekstu Michała Głowińskiego wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 12

Wyjaśnij, co znaczą zdania: 'Owidiusz [...] opowiadał o Narcyzie [...] z zewnątrz' oraz 'Ale opowiadał także od wewnątrz'.

Ćwiczenie 13

Uzasadnij tezę, że Narcyza można uznać za postać tragiczną.

Ćwiczenie 14

Michał Głowiński wskazał, że Owidiusz zawarł w swej wersji mitu różne możliwości jego odczytania. Odwołaj się do poznanych wcześniej fragmentów *Przemian* i poszukaj w tekście rzymskiego poety tych cytatów, które potwierdzają, że Narcyz jest 'bohaterem, którego zasadniczą pasją jest poznanie, przede wszystkim – poznanie siebie samego'.

Polecenie 2

Wyszukaj w dowolnym źródle i obejrzyj obraz Jarosława Miklasiewicza *Narcyz*.

Polecenie 3

Oceń, czy Narcyz przedstawiony na obrazie Miklasiewicza jest 'głuptaskiem', czy 'bohaterem tragicznym'. Odpowiedź uzasadnij.

Polecenie 4

Wyjaśnij, jaki wniosek można wysnuć z tego, że współczesny Narcyz przegląda się w lustrze, które trzyma ktoś inny.

Narcyzm jako wartość pozytywna?

” Kazimierz Pospiszył

Narcyzm – drogi i bezdroża miłości własnej

Miłość do własnej osoby jest podstawowym, a zarazem najpotrzebniejszym uczuciem! Gdy jej zabraknie, kończy się życie! Następuje to albo w sensie dosłownym, kiedy nie akceptując siebie, zdesperowany człowiek popełnia samobójstwo, albo też w znaczeniu przenośnym, gdy popada w depresję. W takim stanie psychicznym 'cierpienia zbolełej duszy' odbierają człowiekowi nie tylko poczucie radości życia, lecz także poczucie życia jako takiego. Prowadzi to do śmierci w sensie psychicznym, mimo że z formalnego punktu widzenia życie trwa nadal.

Bez miłości własnej niemożliwy jest także rozwój człowieka. 'Będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego' – nakazał Bóg w najtrudniejszym do spełnienia przykazaniu, w którym nie tylko nie ma ani śladu potępienia 'miłości siebie', lecz zawarte jest przekonanie, że jeśli ktoś nie kocha 'samego siebie', nie potrafi też kochać 'bliźniego swego'. A więc człowiek, który nie kocha siebie, pozbawiony jest najwyższej zachęty dla rozwoju społecznego.

Źródło: Kazimierz Pospiszył, *Narcyzm – drogi i bezdroża miłości własnej*, Warszawa 1995, s. 5.

Po przeczytaniu fragmentu książki Kazimierza Pospiszyla wykonaj poniższe polecenia.

Ćwiczenie 15

Wyjaśnij, czym – z punktu widzenia psychologii – może grozić brak miłości do samego siebie.

Ćwiczenie 16

Wyjaśnij, w jaki sposób miłość do samego siebie wpływa na życie społeczne.

Ćwiczenie 17

Omów inne pozytywne efekty postawy narcystycznej.

Skarga Narcyza

” Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

Narcyz

Nad sadzawką oprawną w modre rozmaryny
klęczałem, zapatrzony w moją twarz młodzieńczą,

by się w niej doszukać przyczyny,
czemu mnie nie kochają i za co mnie męczą?

Źródło: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Narcyz*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Warszawa 1985, s. 47.

Po przeczytaniu wiersza wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 18

Określ, kim jest podmiot liryczny.

Ćwiczenie 19

Wyjaśnij, czego nie rozumie podmiot liryczny.

Ćwiczenie 20

Odpowiedz, czy autorce wiersza udało się pokazać dramat bohatera. Uzasadnij odpowiedź.

Ćwiczenie 21

Odszukaj w wierszu metaforę, przytocz ją, wyjaśnij jej znaczenie i określ jej funkcję.

Ćwiczenie 22

Określ rodzaj rymów ze względu na ich długość i układ.

” Paulo Coelho

Alchemik

Alchemik wziął do ręki książkę, którą przyniósł ze sobą ktoś z [karawany](#). Książka nie miała wprawdzie okładki, jednak bez trudu rozpoznał autora – był to [Oskar Wilde](#). Przerzucając pobieżnie kartki, natknął się na historię Narcyza.

Dobrze znał mit o Narcyzie, owym urodziwym młodzieńcu, który chodził codziennie podziwiać własne odbicie w tafli jeziora. Był tak pochłonięty swoim obrazem, że pewnego dnia wpadł do jeziora i utonął. W miejscu jego śmierci, na brzegu, wyrósł kwiat, który nazwano narcyzem.

Ale Oskar Wilde nie zakończył na tym swej historii.

On opowiedział, jak po śmierci Narcyza leśne boginie, Oready, przybyły na brzeg tego słodkiego ongiś jeziora i zastały je przemienione w czarę gorzkich łez.

- Dlaczego płaczesz? – spytały Oready.
- Płaczę za Narcyzem – odrzekło jezioro.

- Wcale nas to nie dziwi - powiedziały wówczas. - Całymi dniami uganiałyśmy się za nim po lasach, ale jedynie ty mogłeś z bliska rozkoszować się jego urodą.

- Narcyz był zatem piękny? - zdziwiło się jezioro.

- Któż lepiej od ciebie mógłby to wiedzieć? - wykrzyknęły zaskoczone Oready. - Przecież nad twoim brzegiem pochylał się każdego dnia.

Jezioro zamilkło na chwilę, po czym rzekło:

- Opłakuję Narcyza, ale nie dostrzegłem nigdy, że jest piękny.

Opłakuję Narcyza, bo za każdym razem, kiedy pochylał się nade mną, mogłem dojrzeć na dnie jego oczu odbicie własnej urody.

- Oto ładna opowieść - powiedział Alchemik.

Źródło: Paulo Coelho, *Alchemik*, tłum. Andrzej Kowalski, Basia Stępień, Warszawa 1995, s. 6-7.

Ćwiczenie 23

Omów, czym różni się historia opisana przez Oskara Wilde'a od historii Owidiusza czy Jana Parandowskiego.

Ćwiczenie 24

Wyjaśnij, z czego wynika nieporozumienie pomiędzy jeziorem a Oreadami.

Ćwiczenie 25

Napisz, czym różni się śmierć Narcyza u Owidiusza od śmierci Narcyza w *Alchemiku*.

Mitologia a medycyna

” Andrzej Szczeklik

Katharsis. O uzdrowicielskiej mocy natury i sztuki

Niekiedy oblicze nasze odsłania się nam nagle, a my go nie rozpoznajemy. Tak było z Narcyzem [...]. Mówiono, że ukarany został przez Afrodytę za wzgardzenie miłością nimfy Echo. Kara polegała na nierozpoznaniu siebie. Jest bowiem naszym udziałem zdolność odróżniania siebie od reszty świata. Czynność tę spełnia układ immunologiczny. Miliardy jego wyspecjalizowanych komórek penetrują w najdalsze regiony ciała, pytając pozostałe komórki o hasło. [...] W chorobach nazwanych autoimmunologicznymi dochodzi do zaburzenia rozróżniania 'ja' od 'nie-ja'. Taką chorobą został dotknięty Narcyz. W schorzeniu autoimmunologicznym organizm rozpoznaje swoje tkanki jako coś obcego i wypowiada mu wojnę. Lekarz sięga wówczas po silne środki, które odurzają układ immunologiczny, tłumią jego działania samobójcze.

Źródło: Andrzej Szczeklik, *Katharsis. O uzdrowicielskiej mocy natury i sztuki*, Kraków 2004, s. 147–148.

Po przeczytaniu tekstu wykonaj polecenia.

Ćwiczenie 26

Autor mówi o karze Narcyza, że polegała ona 'na nierozpoznaniu siebie'. Wyjaśnij, do jakiej dziedziny nauki odwołuje się autor i jak tłumaczy to, co przytrafiło się Narcyzowi.

Ćwiczenie 27

Wyjaśnij, czy zaprezentowana powyżej interpretacja mitu pozostaje w sprzeczności z tradycyjnym odczytaniem tego mitu.

Narcyz jako przyjaciel?

Polecenie 5

Napisz wypowiedź argumentacyjną na temat: 'Czy Narcyz może darzyć kogoś uczuciem silniejszym niż miłość do siebie samego?'. Rozważ problem, odwołując się do:

- utworu *Narcyz i Echo* Owidiusza;
- wybranej lektury obowiązkowej;
- wybranych kontekstów.

Twoja praca powinna liczyć co najmniej 400 wyrazów.

Zadaniowo

Polecenie 6

Wielu krytyków sztuki uważa, że bez narcyzmu nie powstałyby wielkie dzieła, a świat byłby szary i bez wyrazu. Napisz esej, w którym odpowiesz, czy zgadzasz się z tą opinią.

Polecenie 7

Źródło: Learnetic S.A., licencja: CC BY 4.0.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.